

Z glasbo širimo glas o biodiverziteti

Besedilo: Petra Vrh Vrezec

Antropocen. »Nastop tega veka lahko pomeni začetek novega in trajnostnega odnosa med nami in planetom. To bi lahko postal čas, ko smo se naučili delovati z naravo namesto proti njej, čas, v katerem ni več razlike med naravnim in upravljanim, saj lahko postanemo pozorni skrbniki celotne Zemlje in se opremo na izredno odpornost narave, ki nam lahko pomaga povrniti skoraj uničeno biotsko raznovrstnost,« je v knjigi *Življenje na našem planetu* zapisal prodorni promotor narave in njenega ohranjanja David Attenborough. Da ohranimo našo naravo in ta planet pa ni dovolj, da to razumemo naravovarstveniki, ljubitelji narave in naravoslovci. Naravo in biotsko pestrost mora kot prvobitno vrednoto sprejeti širša javnost. Ta in podobne misli se nizajo na za naravoslovce malo nenavadnih dogodkih – koncertih oz. glasbeno-scenskih predstavah z naslovom *Musica viva* ali *Narava v glasbi*, s katerimi smo lansko jesen začeli na inštitutu Lutra v okviru evropskega projekta LIFE Naturaviva. Ker narava danes ob nebrzdanem razvoju človeške družbe z veliko hitrostjo propada, smo se torej odločili spregovoriti v malo drugačnem jeziku, takem, ki ga razume precej več ljudi in s katerim lahko razširimo krog, ki bi znal bolj tankočutno prisluhniti naravi.

Narava v vseh svojih izjemnih pojavnih oblikah je burila domišljijo številnim umetnikom; slikarjem, pesnikom in skladateljem. Ob brskanju po glasbeni literaturi smo ugotovili, da so vedenje, oglašanje, petje, barvitost in oblike živih bitij izjemno privlačni za glasbeno ustvarjanje. Avstrijski skladatelj Franz Schubert je denimo na klavirju z izjemno spretnostjo orisal lahkočno šviganje postrvi v potočku, francoski skladatelj Camille Saint-Saëns pa je z vokalom pretanjeno oponašal čudovito slavčevo petje. Tudi rastline so se pogosto znašle v glasbi – večinoma ob hrepenjenju po ljubezni ali celo neuslišnosti. Slovenski skladatelj Hrabroslav Volarič je tako napisal *Rožmarin*, Italijan Antonio Scarlatti pa *Vijolico*. V program smo vpleli tudi znane operne arije in duete – kajti celo opernim melodijam pogosto botruje navdih narave. Denimo Jacquesa Offenbacha je prevzelo brenčanje muh, zelo spretno in duhovito jih je uglasbil v duetu opere *Orfej v podzemlju*, Antonin Dvořak pa je srce parajoči nežni spev *Rusalke* spesnil ob občudovanju meseca.

Med metulji najdemo osupljivo pestrost vrst. Prekrasen samospev o metulju, katerega plahutanje »zaslišimo« v klavirju, je napisal francoski skladatelj Ernest Chausson. (foto: Davorin Tome)

Ptice s svojimi raznolikimi pesmimi precej pogosto »narekujejo« zapise v notno črtovje mnogih skladateljev. (ilustracija rakarja (*Acrocephalus arundinaceus*): Jurij Mikuletič)

O posledicah grabežljivega človeškega poseganja v naravo govori tudi Schubertov samospev *Postrv*. (ilustracija soške postrvi (*Salmo marmoratus*): Jurij Mikuletič)

Glasbeniki, ki združujemo tudi poklic biologov in ostalih naravoslovnih ved, smo z malo pomoči ostalih profesionalnih glasbenikov na »programski voz« naložili varstvo narave ter ohranjanje naših voda, gozdov in predvsem biodiverzitate. Glasbeno-scensko predstavo *Musica viva* smo popestrili tudi s kostumografijo Matica Velerja. Za lažje vklapljanje v svet narave smo dodali še lepo foto-video produkcijo in začeli s predstavitvami po celi Sloveniji.

Ljudem vseh poklicev, starosti in zanimanj skušamo tako približati biodiverziteti in pri poslušalcih prebuditi ljubezen do narave in zavest, da moramo za njeno ohranjanje sodelovati vsi, vsak po svojih močeh. Prisluhnimo njenemu šepetanju! Dokler je še čas ... 🌿

